

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17C/171/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6110220749
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2011
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Kováčiková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2011:6110220749.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica, v konaní pred samosudkyňou JUDr. Máriou Kováčikovou, v právnej veci žalobcu J. L. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. A., N. K. XXXX/XX, v konaní zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Boris Susko, s.r.o., so sídlom Holubyho 18, Pezinok, IČO: 36 855 618, proti žalovanému SPOLOČNOSŤ 7 PLUS, s.r.o., Panónska cesta 9, Bratislava, IČO: 31 347 291, v konaní zast. JUDr. Rudolfom Adamčíkom, advokátom AK Liptovská 2/A, P.O.Box 67, Bratislava 25, o ochranu osobnosti, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý do 7 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na svoje náklady uverejniť ospravedlnenie žalobcovi formou zverejnenia ospravedlnenia zvýrazneným písmom s nasledovným znením textu v týždenníku Plus 7 dní a na internetovej stránke žalovaného www.plus7dni.sk <<http://www.plus7dni.sk>>:

Týmto sa SPOLOČNOSŤ 7 PLUS, s.r.o. ako vlastník a vydavateľ časopisu Plus 7 dní ospravedľuje pánovi L. M. za jeho označenie „Chrapúň“ a za uverejnenie tohto označenia v článku s názvom „Chrapúň“ od autorky R. Ď. dňa 09. 09. 2010 v čísle 37 nášho časopisu.

Označenie osoby pána L. M. slovom „Chrapúň“ je neprípustnou kritikou.

Týmto konaním SPOLOČNOSŤ 7 PLUS s.r.o. zasiahla neoprávneným spôsobom do zákonom chráneného práva na ochranu osobnosti pána L. M..

Súd návrh žalobcu vo zvyšku z a m i e t a .

Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 66 Eur v lehote 3 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou domáhal v zmysle doplňujúceho a upraveného podania zo dňa 04. 05. 2011 určenia:

1. že označenie žalobcu slovom „Chrapúň“ je neprípustnou kritikou,
2. Žalovaný je povinný do 7 dní od právoplatnosti tohto rozsudku na svoje náklady uverejniť ospravedlnenie žalobcovi formou zverejnenia ospravedlnenia zvýrazneným písmom s nasledovným

znením textu na rovnakej strane týždenníka PLUS 7 DNÍ a na internetovej stránke žalovaného www.plus7dni.sk <<http://www.plus7dni.sk>>:

„Týmto sa SPOLOČNOSŤ 7 PLUS s.r.o. ako vlastník a vydavateľ časopisu PLUS 7 DNÍ ospravedlňuje pánu L. M. za jeho označenie ako „Chrapúň“ a za uverejnenie tohto označenia v článku s názvom „Chrapúň“ od autorky R. Ď., dňa 09. 09. 2010 v čísle v čísle 37 nášho časopisu a za nepravdivo uskutočnené spájanie a/alebo hodnotenie mena L. M. a jeho osoby s označením „Chrapúň“, nakoľko uvedené spájanie a/alebo hodnotenie je neprípustnou kritikou a pre jej vykonanie a uverejnenie neboli v článku podkladom žiadne preukázateľné dôkazy. Uvedeným konaním SPOLOČNOSŤ 7 PLUS s.r.o. neoprávneným spôsobom zasiahla do zákonom chránených práv L. M.“

3. Žalovaný je povinný odstrániť elektronickú verziu článku s názvom „Chrapúň“ z archívu nachádzajúceho sa na internetovej stránke žalovaného www.plus7dni.sk <<http://www.plus7dni.sk>>, <<http://WWW.plus7dni.sk>> a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobu odôvodnil tým, že predmetný článok sa zaoberá rekonštrukciou ministerského traktu na Ministerstve dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky, pričom konkrétne opisuje priestory a ako príklad uvádza kúpne ceny za nákup autorkou vybraného zariadenia, pričom predmetné rekonštruované priestory autorka prirovnáva k Oválnej pracovni amerického prezidenta a v závere preberá tvrdenia Q. H., súčasného ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií SR „o lietajúcom koberci“. Autorka predmetný nadpis „Chrapúň“ uviedla veľkým zvýrazneným čiernym písmom, pod ktorým je na tej istej strane umiestnená veľká fotografia žalobcu, čím došlo k jednoznačnej identifikácii osoby označenej ako „Chrapúň“ s jej podobizňou prostredníctvom fotografie, v tomto prípade fotografie žalobcu. Žalobca má za to, že označením jeho osoby slovom „Chrapúň“, ktoré bolo prezentované širokej verejnosti zverejnením v týždenníku PLUS 7 DNÍ, žalovaný neoprávnenne zasiahol do jeho práva na ochranu osobnosti a to najmä tým, že uvedené označenie sa nezakladá na pravdivých skutkových tvrdeniach. Podľa definície slova „Chrapúň“ v Slovníku slovenského jazyka ide o nadávku nezdvorilému, nevychovanému človeku, surovcovi, neokrôhancovi. Žalobca má za to, že obsah článku, skutočnosti opísané v článku neobsahujú skutočnosti, ktoré by logicky mohli viesť k hodnoteniu žalobcu týmto slovom. Označenie žalobcu vôbec nekorešponduje s textom článku, nakoľko ten obsahuje len v bode 1 žaloby uvedené skutočnosti, ktoré nezakladajú dôvod na nadávanie žalobcovi, resp. na jeho označenie, že je nezdvorilý, surovec, neokrôhanec. Autorka použila označenie „Chrapúň“ bez ďalšieho opisu faktických údajov, ktoré ju k tomuto označeniu mali logicky priviesť. Nie je preto zrejmé, z akých skutočností pri vytvorení tohto hodnotiaceho úsudku autorka vychádzala. Podľa žalobcu predmetná kritika jeho osoby, nakoľko text článku neobsahuje opis pravdivého konania žalobcu, na základe ktorého by ho bolo možné v rámci slobody prejavu označiť ako chrapúňa nie je vecná a konkrétna. Okrem toho je zároveň kritikou neprimeranou, nakoľko nesmeruje k objektívnemu informovaniu verejnosti, ale len k lacnej senzácii o osobe žalobcu. Označenie osoby žalobcu nadávkou „Chrapúň“ a súčasne vychádzajúc z gramatického výkladu slova „Chrapúň“ nemožno preto chápať ako oprávnenú kritiku, nakoľko nie je hodnotiacim úsudkom logicky nadväzujúcim na podklady uvedené v článku, ako ani na konkrétne faktické skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť predmetné hodnotenie osoby žalobcu. Predmetná kritika nie je vecná a konkrétna, nespĺňa základnú charakteristiku oprávnenosti kritiky definovanej judikatúrou a ide teda o kritiku neoprávnenú, ktorá je sama o sebe neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobcu. Použitý výraz je možné zároveň považovať za neopodstatnený útok na jeho osobu, čím žalovaný neoprávneným spôsobom zasiahol do občianskej a profesionálnej cti žalobcu. Skutočnosti tak, ako sú opísané v článku, objektívne netvorí skutkový podklad opisujúci správanie žalobcu, ktorým by zadal príčinu k oprávnenosti hodnotiaceho úsudku autora spočívajúceho v označení žalobcu ako chrapúňa a teda bez existencie skutkového podkladu uvedeného v texte článku, ktorý by žalovaného mohol viesť k hodnoteniu osoby ako chrapúňa, má žalobca za to, že žalovaný prekročil prijateľnú mieru slobody prejavu v hodnotení správania sa žalobcu a neoprávnenou kritikou, ktorá ako exces nie je chránená v rámci slobody prejavu, čím zasiahol do práva žalobcu na ochranu osobnosti, najmä na ochranu jeho cti, dobrého mena a dôstojnosti. Autorka použitím nadpisu „chrapúň“ od začiatku článku absolútne cielene a bez opory v nasledujúcom texte navodzuje v čitateľovi negatívny dojem týkajúci sa priamo osoby žalobcu, ktorý si každý čitateľ mohol osvojiť už iba pri prelistovaní uvedeného vydania PLUS 7 DNÍ bez toho, aby si ďalej prečítal názory a vyjadrenia autorky prezentované v predmetnom článku a to vzhľadom na skutočnosť, že spojenie nadpisu „Chrapúň“ s fotografiou žalobcu bolo účelovo použité autorkou tak, aby aj len pre osobu prelistujúcu predmetný týždenník bolo dostatočne a na prvý pohľad rozpoznateľné spojenie konkrétnej osoby s výrazom chrapúň. Za účelom

posúdenia dopadov neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcu vymedzeného v tejto žalobe je potrebné poukázať aj na skutočnosti, ktoré sú rozhodujúce pre účely právnej kvalifikácie následkov vyvolaných jeho publikovaním, ako aj pre účely kvantifikácie zásahu do osobnostných práv žalobcu. Článok bol uverejnený v týždenníku PLUS 7 DNÍ, ktorého čítanosť podľa informácií uvedených na webovej stránke dosahuje 15,4 % a je najčítanejším týždenníkom na Slovensku. Celý obsah článku je zároveň uverejnený a teda všeobecne dostupný aj na webovej stránke týždenníka PLUS 7 DNÍ www.plus7dni.sk <<http://www.plus7dni.sk>>, pričom návštevnosť tejto stránky je rovnako vysoká. K zverejneniu tohto článku s označením osoby žalobcu ako „chrapúň“ došlo v kontexte série článkov zverejnených v médiách o jeho osobe v súvislosti s výrokmi Q. H. o „lietajúcom koberci“, ktorými bol ako politik, verejne činná osoba nepravdivo obvinený z nehospodárneho nakladania s verejnými financiami a to 02. 09. 2010 v deň, kedy bolo v médiách zverejnenie, že žalobca bude kandidátom strany SMER - SD na post primátora mesta Banská Bystrica. V žalobe definovanú neoprávnenú kritiku tak možno jednoznačne považovať za objektívne spôsobilú minimálne ohroziť osobnostné práva žalobcu, jeho česť, dôstojnosť a dobré meno, čo je postačujúci predpoklad na vznik zodpovednosti žalovaného za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti žalobcu, nakoľko prezentované tvrdenia majú a nepochybne budú mať vplyv na vytváranie hodnotiaceho úsudku o osobe žalobcu vrátane hodnotiaceho úsudku voličov.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že žalobca ako politik, teda verejná osoba, je povinný strpieť verejnú kritiku médií a to aj takú, ktorá obsahuje hanlivé, urážlivé, ironické, resp. šokujúce vyjadrovacie prostriedky. Autorka článku pri jeho tvorbe vychádzala z vyjadrení predstaviteľov Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR.

Súd vykonal vo veci dokazovanie výsluchom právneho zástupcu žalobcu, žalobcu, právneho zástupcu žalovaného, oboznámením sa so stranou 132, 133 týždenníka PLUS 7 DNÍ zo dňa 09. 09. 2010, s výpisom z obchodného registra žalovaného, s fotokópiou webových stránok www.plus7dni.sk <<http://www.plus7dni.sk>>, s fotokópiou webstránok www.webnoviny.sk <<http://www.webnoviny.sk>>, s písomným vyjadrením žalovaného, s písomnými podaniami právneho zástupcu žalobcu a ostatnými písomnosťami spisu 17C/171/2010.

Právny zástupca žalobcu vo svojej výpovedi uviedol, že z publikovaného článku nevyplývajú žiadne skutkové okolnosti, na základe ktorých by bolo možné označiť žalobcu slovom „chrapúň“. Ani z textu uverejneného článku logicky nie je možné označiť žalobcu ako chrapúňa. Zároveň súdu predložil objasnenie slova chrapúň zo Slovníka slovenského jazyka, kde slovo chrapúň je definované ako hrubý, nezdvorný človek, najmä nadávka, taktiež v Krátkom slovníku slovenského jazyka je pojmom chrapúň označený nevychovanec, neokrôchanec, bezočivec, surovec (obyč. nadávka) a to isté sa týka aj Malého synonymického slovníka, z ktorého vyplýva, že pojmom chrapúň sa označuje neokresanec, neokrôchanec, neotesanec, neogabanec, nevychovanec, odroň, otresek, bezočivec, surovec. Publikácia tohto článku zasiahla do osobnosti žalobcu najmä z toho dôvodu, že tento článok bol publikovaný v čase, keď žalobca kandidoval na post primátora mesta Banská Bystrica a z toho vyplýva aj tá skutočnosť, že určitým spôsobom bolo poškodené politické a spoločenské postavenie žalobcu. Jeho označenie v tomto článku malo dopad aj na rodinný život žalobcu, taktiež dopad na okruh kolegov, ako aj vo vzťahu k novinárom. Poukázal aj na tú skutočnosť, že išlo o článok uverejnený v časopise s celoslovenskou pôsobnosťou s tým, že ide o týždenník, ktorý je dlhodobo najčítanejší. Žalobca sa podanou žalobou domáha akej takej nápravy svojej cti uverejnením ospravedlnenia a nepožaduje žiadnu finančnú náhradu.

Žalobca v konaní uviedol, že predmetný článok považuje za neprimeranú kritiku. Článok mal dopad na jeho osobu, čo zhrnul do štyroch rovín. V prvej rovine ide o politickú kariéru vzhľadom k tomu, že kandidoval na primátora Banskej Bystrice a článok bol uverejnený 3 mesiace pred voľbami. Uverejnením článku došlo k poškodeniu aj politickej strany SMER - SD, ktorej je vrcholným predstaviteľom a v súvislosti s týmto článkom bol viackrát spájaný SMER ako klientelistická a korupčná strana. Druhou rovinou je rovina verejná, pretože že po celom Slovensku je spájaný v súvislosti s týmto článkom a atakmi na svoju osobu z pohľadu klientelizmu. Treťou rovinou je rovina jeho rodiny, ako aj blízkych, kde musel z ich strany znášať ataky a vysvetľovať podstatu tohto článku. Štvrtou rovinou je rovina osobná a žalobcu sa takéto pomenovanie dotklo osobne a považuje to za ujmu na jeho osobnosti, nakoľko

takéto slovo považuje za hanlivé a nezaslúži si, aby takéto označenie bolo spájané s jeho menom a aby ho niekto takto označoval. Podľa neho ide o dezinformovanie v tej rovine, že je pre neho ako pre politika podpora verejnosti, ktorá bola dezinformovaná nevyhnutná. Prejavilo sa to tak, že bol atakovaný ľuďmi, novinármi, musel znášať rôzne hanlivé výkriky, poznámky na svoju osobu v súvislosti s publikovaním tohto článku. Podľa jeho vyjadrenia je ťažko niektorú z týchto osôb konkretizovať, pretože tých ľudí nepoznal, avšak pri jeho pohybe na verejnosti sa to často stávalo. K svojej politickej kariére uviedol, že v roku 1999 sa stal zakladajúcim členom strany SMER - DS s tým, že predtým nebol politicky angažovaný. Od roku 2002 do roku 2006 pôsobil ako poslanec Národnej rady SR za stranu SMER, kde zastával funkciu podpredsedu hospodárskeho výboru. Následne od roku 2006 do roku 2010 pôsobil ako minister dopravy, pôšt a telekomunikácií. Od roku 2010 pôsobí ako poslanec Národnej rady SR a člen výboru pre hospodárstvo. V strane SMER bol od roku 2000 do roku 2006 tieňový minister dopravy a výstavby. V súčasnosti je taktiež tieňovým ministrom strany SMER zodpovedným za dopravu a výstavbu. K rekonštrukcii traktu ministra žalobca uviedol, že rekonštrukcia začala v roku 2007 a cieľom rekonštrukcie bola výmena okien v celej budove a súčasťou tejto výmeny okien bola aj rekonštrukcia, resp. modernizácia traktu ministra. V tomto trakte bola kancelária ministra, štátnych tajomníkov so svojimi sekretariátmi. V súvislosti s rekonštrukciou došlo k výmene okien, vymaľovaniu budovy, k výmene sporného koberca, ako aj k výmene nábytku. Pôvodný stav bol značne nevyhovujúci, opotrebovaný. Žalobca nevyberal ani zariadenie, ani koberce a nevidel ani faktúry. Túto činnosť vykonávali pracovníci ministerstva a žalobca bol za to zodpovedný ako minister. Dokumenty a faktúry týkajúce sa rekonštrukcie sa nachádzajú v archíve ministerstva. Faktúru videl prvýkrát, keď bola uverejnená na internete denníkom SME a vtedy videl, že tam bola takisto účelovo spájaná formulácia a celá stavba vrátane výmeny okien v celej budove vrátane vymaľovania, úprav interiéru vrátane traktu ministra bola na základe faktúry z roku 2007. Faktúru si pozrel až po publikovaní tohto článku a vtedy zistil, že cena za 1 m² koberca bola 1 670,-- Sk a následne zistil, že takéto cena je štandardná, pričom cena 1 m² za koberec dosahuje až 3 000,-- Sk. Výmeru koberca uviesť nevedel, rozmer kancelárie ministra je asi 3 x 5 m a preto údaj o cene koberca 39 000,-- Eur v kancelárii ministra považuje za nepravdivý, pretože výmera kancelárie predstavuje zhruba 20 m². Podľa faktúry, ktorú videl, tak 1 m² stál 1 670,-- Sk. Rekonštrukcia priestorov jeho kancelárie bola ukončená v roku 2009.

Právny zástupca žalovaného v konaní uviedol, že v plnom rozsahu zotrváva na písomnom vyjadrení a to aj napriek doplneniu, resp. upresneniu petitu žaloby. Žiadal, aby žalujúca strana presne označila, ktoré údaje a hodnotiace úsudky považuje za nepravdivé a na preukázanie skutočnosti, že všetko, čo je v tomto článku uvedené ohľadom rekonštrukcie traktu, v ktorom sa nachádzali priestory ministra je pravdivé a je základom pre hodnotiace úsudky, ktoré sú uvedené v samotnom článku, žiadal doplniť dokazovanie o výsluch autorky článku, aby táto preukázala súdu, z akých podkladov vychádzala pri formulovaní tohto článku. Poukázal na to, že žalobca má svoje postavenie v spoločnosti, ktoré ho definuje ako osobu verejne činnú, osobu verejného záujmu. V článku je obsiahnutá kritika jeho počínania vo funkcii ministra Vlády SR, ktoré vykazuje znaky nehospodárneho nakladania s verejnými prostriedkami, s prostriedkami zo štátneho rozpočtu v čase hospodárskej krízy a v čase, keď sa predseda vlády pred verejnosťou prezentoval snahou reagovať na hospodársku krízu snahou šetriť verejné zdroje, najmä v sfére štátneho aparátu a to znižovaním počtu pracovníkov, obmedzovaním výdavkov, ktoré nie sú nevyhnutne potrebné na fungovanie štátneho aparátu a na druhej strane, minister tejto vlády si počínal spôsobom, ktorý je kritizovaný v predmetnom článku. Majú za to, že žalobca je povinný strpieť aj takú kritiku, ktorá vyústi do hodnotiacich úsudkov, ktoré sú v iných súvislostiach urážkami, nadávkami, avšak v tejto súvislosti sú plne legitímne vzhľadom na jeho postavenie politika, ktorý sa v čase zverejnenia článku dokonca uchádzal ako kandidát o vysoký post v komunálnej politike. Zdôraznil, že ak sa niekto uchádza o nejaký politický post a blížia sa voľby, v ktorých sa o tento post uchádza, to neznamena, že má byť nejako chránený osobitne tlačou, tlačou opomenutý, ale práve naopak, obdobie pred voľbami je obdobím, kedy sa robí vyhodnotenie aj politického pôsobenia kandidátov vo verejných funkciách. Podľa jeho vyjadrenia, predmetom tohto konania je nárok uplatňovaný žalobcom podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobca sa v tomto konaní dožaduje primeraného zadosťučinenia vo forme ospravedlnenia vo forme určenia, že došlo k neoprávnenému zásahu za použitia nadpisu „Chrapúň“ nad žalovaným článkom. Pre právne posúdenie tohto sporu je právne významné posúdiť mieru ochrany, ktorá má byť poskytovaná, právo na ochranu osobnosti najmä tým zložkám, ktoré sú popísané v žalobe - ochrana dobrého mena, ochrana dobrej povesti, cti a vážnosti v spoločnosti a ochrana práva na realizáciu osoby vo verejnom, spoločenskom a pracovnom živote. Tieto práva treba posudzovať v kontexte s právom na verejné vyslovenie názoru zakotvené v článku 26 Ústavy SR a v

článku 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd. Žalujúca strana je toho názoru, že vzhľadom na spoločenské postavenie žalobcu v spoločnosti z dôvodu, že žalobca dlhoročne, viac ako 10 rokov pôsobí v rôznych funkciách v špičkovej politike na celorepublikovej úrovni. Osoba žalobcu je osobou verejného záujmu a v článku popisované skutočnosti sú z obdobia, keď žalobca vykonával funkciu ministra Vlády SR, keď jeho zodpovednosť za fungovanie ministerstva je nespochybniteľná a zároveň z obdobia, keď celá spoločnosť bola konfrontovaná potrebou šetriť v období hospodárskej krízy. Má za to, že takáto osoba je povinná strieť verejné vyjadrenia názorov na jej činnosť. Právny zástupca žalovaného vo svojej výpovedi poukázal na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva a to na kauzu Oderschlick verzus Rakúsko, podľa ktorého hranice prípustnej kritiky sú širšie vo vzťahu k politikovi konajúcemu vo verejnej funkcii, ako vo vzťahu k súkromnej osobe. Politik sám nevyhnutne a vedome otvorene vystavuje podrobnému skúmaniu zo strany novinárov a širšej verejnosti každé svoje slovo a skutok a musí prejavíť väčšiu mieru tolerancie, najmä ak on sám robí verejné vyhlásenia, ktoré pripúšťajú kritiku. Má právo na ochranu svojej povesti, ale potreba takejto ochrany musí byť v rovnováhe a musí byť so záujmami otvorenej diskusie o politickým problémoch, pretože výnimky zo slobody prejavu musia byť interpretované úzko. Z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva v kauze Lingens verzus Rakúsko vyplýva, že adjektívum nevyhnutný v zmysle čl. 10 ods. 2 dohovoru zahŕňa naliehavú sociálnu potrebu. Sloboda prejavu zaručená týmto článkom platí nielen pre informácie alebo myšlienky, ktoré sa prijímajú priaznivo, ale aj také, ktoré veľmi urážajú, šokujú alebo znepokojujú. Hranice prijateľnej kritiky sú širšie u politika konajúceho v tomto postavení ako u súkromnej osoby. Na rozdiel od súkromnej osoby sa politik nevyhnutne a vedome vystavuje pozornej kontrole svojich činov a konania tak zo strany novinárov, ako aj zo strany širšej verejnosti. V tomto kontexte má za to, že s legitímnou nadsádzkou v rámci možností zverejňovať názory, ktoré majú aj urážlivý charakter, považujú použitie nadpisu v tomto prípade za primerané, pretože toto slovo je tak ako bolo preukazované zo slovníkov síce expresívne, vulgárne vyjadrenie, avšak týmto vyjadrením sa označujú aj osoby tak, ako to bolo uvedené v slovníkoch, ktoré sú kritizované za svoje bezočivé správanie. Majú za to, že ak minister v čase krízy nezabráni tomu, aby na ministerstve bolo vynaložených 500 000 Eur na rekonštrukciu priestorov, tak ako je uvedené v článku, z toho z veľkej časti priestorov ministra, tak potom jeho správanie možno považovať za chrapúnske, bezočivé, pretože to správanie neprihliada na úctu k tomu, že verejné peniaze nie sú peniazmi ministra, ani vlády, ani štátu, sú to peniaze, ktoré štátu poskytli na starostlivé hospodárenie a efektívne vynakladanie občania tejto republiky a títo občania majú mať právo, aby boli o výsledku nakladania s ich peniazmi informovaní a médiá majú právo kritizovať politikov za nehospodárne a bezočivé nakladanie s prostriedkami daňových poplatníkov. Vzhľadom na formuláciu petitu, znenie ospravedlnenia považoval za evidentne neprimerané, pretože text ospravedlnenia odkazuje na nejakú súvislosť s akými bližšie nepopísanými preukázateľnými dôkazmi, resp. nepravdivo uskutočnené spájanie a hodnotenie osoby žalobcu v predmetnom článku. Žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

Podľa ustanovenia čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch stanovených zákonom.

Podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

Podľa čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa ustanovenia § 11 O.z., fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Do rámca všeobecnej úpravy § 11 O.z. patria aj jednotlivé čiastkové práva zabezpečujúce občiansko-právnu ochranu konkrétnych stránok osobnosti fyzickej osoby. Kritiku v zásade nemožno považovať za zásah do práv chránených ustanovením § 11 a nasledujúcich O.z., ale má ísť o kritiku prípustnú a oprávnenú, a preto musí byť kritika vecná, konkrétna a primeraná jednak čo do obsahu a formy a taktiež nesmie vybočiť z hraníc nutných na dosiahnutie cieľa.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 O.z., fyzická osoba má právo najmä domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému, ktorý je neoprávnený a ktorý je spôsobilý privodiť ujmu fyzickej osobe. Ústavný súd SR v náleze z 05. 01. 2001, sp. zn. 2.US 44/00 uviedol, že práva na súkromie, práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a mena, ako aj práva na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe, nemožno odňať ani verejne činným osobám. Za neprípustné sa považuje uspokojovanie túžby po senzácii alebo dokonca škandalizácia.

Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 Ústavy SR má každý právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povoľovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Ústavne zaručené právo vyjadrovať svoje názory (čl. 17 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd) bez ohľadu na prípadné možné obmedzenie zákonom (čl. 17 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd) je už obsahovo obmedzené právom iných. Právo slobody prejavu nie je bezhraničné, tieto hranice sú však benevolentnejšími vo vzťahu k verejným činiteľom, ktorí so vstupom do verejného života musia počítat s tým, že sa o nich a ich činnosti bude písať a hovoriť v médiách. Ani čl. 10 Listiny základných práv a slobôd však nezabezpečuje úplne neobmedzenú slobodu prejavu ani v prípadoch, keď sa tlač zaoberá otázkou verejného záujmu. Výkon slobôd zahŕňa i povinnosti a zodpovednosť. Z čl. 10 Listiny základných práv a slobôd vyplýva, že ktokoľvek vykonáva práva a slobody garantované 1. odstavcom tohto článku, má určité povinnosti a nesie určitú zodpovednosť. Medzi tieto možno právom zahrnúť i záväzok vyhnúť sa, v medziach možnosti, urážlivým výrazom, ktoré je možné pokladať za útok na práva iných.

Tunajší súd v danom prípade mal v konaní preukázané, že dňa 09. 09. 2010 bol v týždenníku PLUS 7 DNÍ v čísle 37, ktorého vydavateľom je žalovaný, uverejnený na strane 132-133 článok pod názvom „Chrapúň“, pričom na tej istej strane je umiestnená veľká fotografia žalobcu a za nadpisom „Chrapúň“ je uvedená veta, ktorej obsahom je meno žalobcu. Z tejto skutočnosti teda jednoznačne vyplýva, že výraz „Chrapúň“ sa vzťahuje na osobu žalobcu. Aj žalovaný jednak v písomnom vyjadrení, ako aj právny zástupca žalovaného v konaní poukázali na tú skutočnosť, že žalobca ako politik, teda verejne činná osoba, je povinný strpieť verejnú kritiku médií a to aj takú, ktorá obsahuje hanlivé, urážlivé, ironické, resp. šokujúce vyjadrovacie prostriedky. Z tohto vyjadrenia mal súd za preukázané, že aj podľa vyjadrenia žalovaného možno slovo „chrapúň“ považovať za slovo hanlivé, urážlivé a ironické. Aj Krátky slovník slovenského jazyka definuje slovo „chrapúň“ ako pejoratívum s tým, že sa ním označuje nevychovanec, neokrôchanec, bezočivec, surovec a že sa jedná o obyčajnú nadávku. Pejoratíva sú expresíva a teda slová, ktoré sú hanlivé, vulgárne slová a do vrstvy vulgárnych slov patria i nadávky, pričom to bývajú hrubé a urážlivé pomenovania osôb a ich používanie sa dostáva do rozporu s normou spoločenského správania. Vyskytuje sa v reči ľudí s nižšou spoločenskou kultúrou. Keďže ide o silné expresívne prostriedky, pri ich využívaní musí mať používateľ na zreteli aj požiadavku estetickkej miery, čo vyplýva aj z publikácie Štylistiky slovenčiny vydavateľstva Osveta 2004. Autorka článku na označenie žalobcu použila výraz „chrapúň“, čím znevážila osobu žalobcu v očiach verejnosti, priateľov, kolegov a z toho možno usúdiť, že aj u potenciálnych voličov, ale predovšetkým u žalobcu označenie jeho osoby týmto výrazom vyvolalo pocit krivdy. Z obsahu článku však nemožno zistiť, na základe čoho

autorka k takémuto označeniu dospela, pretože z článku jednoznačne nevyplýva, z akého zdroja čerpala a akým spôsobom si svoje tvrdenia overila a najmä, či sú jej tvrdenia pravdivé. Jej tvrdenia teda mohli u čitateľa vyvolať dojem, že sú nepochybne pravdivé. Skutočnosť, že autorka článku pri jeho písaní vychádzala z overených a teda pravdivých tvrdení žalovaný v konaní nepreukázal. Z návrhu právneho zástupcu žalovaného na doplnenie dokazovania vyžiadanim si dokumentácie týkajúcej sa rekonštrukcie traktu ministra a to objednávok prác, faktúr prác, zmlúv od Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zo strany súdu vyplýva, že autorka pri písaní predmetného článku z takýchto dokladov nevychádzala a teda nemala k dispozícii hodnoverné podklady, na základe ktorých k tvrdeniam uvedeným v predmetnom článku dospela. Žalovaný v písomnom vyjadrení sám uviedol, že autorka článku pri jeho tvorbe vychádzala z vyjadrení predstaviteľov Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR. Podľa názoru súdu, len vyjadrenia predstaviteľov ministerstva nemožno považovať za hodnoverný dôkaz na preukázanie uvedených tvrdení a preto nemožno tvrdenia uvedené v článku považovať za jednoznačne pravdivé. Autorka článku v danom prípade podľa názoru tunajšieho súdu prekročila medze vecnej a konkrétnej kritiky a použila výraz, z ktorého vyplýva úmysel kritizovanú osobu uraziť a teda ide o neprimeranú kritiku. Pokiaľ autorka článku kritizovala žalobcu, mala klásť dôraz aj na formu kritiky. V danom prípade, v kritike bol použitý výraz, ktorého miera expresivity je v značnom nepomere k cieľu kritiky, pretože tento cieľ bolo možné dosiahnuť aj bez použitia výrazu „chrapúň“ a preto ide o kritiku neprimeranú, ktorá je spôsobilá zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. K občianskej cti fyzickej osoby chránenej ustanovením § 11 a nasledujúcich O.z. možno neoprávnene zasiahnuť nielen zverejnením nepravdivých skutočností týkajúcich sa fyzickej osoby, ale tiež publikovaním neprípustných hodnotiacich úsudkov o tejto osobe. Ak vybočí publikovaný názor z medzí demokratickej spoločnosti všeobecne uznávaných pravidiel slušnosti, stráca charakter korektného úsudku a ako taký sa spravidla ocitá už mimo hraníc ústavnej ochrany.

Súd v danom prípade prihliadol aj na skutočnosť, že zásah do osobných práv žalobcu sa uskutočnil týždenníkom, ktorý vychádza v značnom náklade a patrí k najčítanejším týždenníkom v Slovenskej republike a teda označenie žalobcu výrazom „chrapúň“ sa dostalo k veľkému okruhu verejnosti a mal širokú publicitu. Česť a dôstojnosť fyzickej osoby, teda žalobcu označením výrazom chrapúň bola znížená a použitý výraz súd považoval za nevhodný, ktorý sa vymyká pravidlám slušnosti a súd bez ďalšieho už len použitie tohto výrazu považoval za zásah do práva na ochranu osobnosti. Súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že politik a teda verejne činná osoba je povinná strpieť v porovnaní so súkromnou osobou širšiu kritiku a to aj použitím výrazov, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú, ale nestotožnil sa s názorom, že verejne činná osoba je povinná strpieť vulgarizmy a nadávky, pričom výraz „chrapúň“ nepochybne vulgarizmom a nadávkou je. Súd preto rozhodol tak, že označenie žalobcu slovom „chrapúň“ je neprípustnou kritikou a žalovanému uložil povinnosť do 7 dní uverejniť ospravedlnenie tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia. Formu zadostučinenia a to ospravedlnenie súd považoval za postačujúce s poukazom na tú skutočnosť, že iné zadostučinenie žalobca nepožadoval.

Súd návrh žalobcu vo zvyšku zamietol vzhľadom k tomu, že formuláciu petitu tak, ako to požadoval žalobca, súd považoval za nejasnú a preto súd formulačne upravil petit žaloby vo výrokovej časti rozhodnutia, čo nie je v rozpore s ustanovením § 153 O.s.p., pretože petit žaloby sa nemusí zhodovať s výrokovou časťou rozhodnutia.

Účastníkmi konania bolo na pojednávaní dňa 05. 05. 2011 dané poučenie podľa § 120 ods. 4 O.s.p. Žalobca a právny zástupca žalobcu iné návrhy na doplnenie dokazovania nemali. Právny zástupca žalovaného navrhol vo veci doplniť dokazovanie výsluchom autorky článku, taktiež vyžiadanim od Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR celej dokumentácie týkajúcej sa rekonštrukcie traktu ministra a to zmlúv, objednávok prác a faktúr prác a zároveň, aby sa súd oboznámil s rešeršom médií z obdobia september až október 2010, teda zverejnení o osobe žalobcu v kontexte s rekonštrukciou priestorov ministra. Súd navrhované dôkazy zo strany právneho zástupcu žalovaného nevykonal z dôvodu ich neopodstatnenosti, nakoľko predmetom tohto konania nebolo preukázanie pravdivosti, resp. nepravdivosti skutočností uvedených v obsahu článku, ale označenie žalobcu pojmom „chrapúň“.

Podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., účastníkovi, ktorý má vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa ustanovenia § 151 ods. 1 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh, spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do 3 pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 151 ods. 2 O.s.p., ak účastník v lehote podľa ods. 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takémuto účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

V danom prípade tunajší súd vyhlásil rozsudok na pojednávaní dňa 05. 05. 2011. Právny zástupca žalobcu uplatnil náhradu trov konania, ktorú na pojednávaní nevyčísliť a preto bola právnomu zástupcovi žalobcu zo strany súdu uložená 3-dňová lehota na ich vyčíslenie. Právny zástupca trovy konania vyčísliť podaním zo dňa 10. 05. 2011 doručeným tunajšiemu súdu dňa 12. 05. 2011, teda po uplynutí 3-dňovej lehoty upravenej v § 151 ods. 1 O.s.p. Vzhľadom k tomu, že trovy konania neboli vyčíslené najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, súd priznal žalobcovi len trovy konania vyplývajúce zo spisu a to zaplatený súdny poplatok z podanej žaloby vo výške 66 Eur a oneskorene vyčíslené trovy právneho zástupcu vo výške 1 297,64 Eur súd žalobcovi nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne vo vyhotovení dvojmo.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí - odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozhodnutie, v čom je rozhodnutie alebo postup okresného súdu nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v dvoch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa (§ 205 ods. 1/ a 2/ O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia na súd, alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa Zák. č. 233/95 Z.z. a noviel - Exekučný poriadok.